

Перспективи подальших досліджень

Огляд літератури, пов'язаної з використанням інновацій в будівництві стратегій, підкреслює значне диференціювання їх моделей. Подальші дослідні роботи повинні бути спрямовані на практичний аналіз ефективності інноваційних стратегій і на вироблення кращих практик у межах цього контексту.

1. Hamel G. *Leading the revolution*. Harvard Business School Press 2002. – Pp. 67–112. 2. Hamel G. *The future of management*. Harvard Business School Press, Boston, 2007. 3. Oblój K. *Tworzywo skutecznych strategii*, PWE, Warszawa, 2002. – Pp. 96–102. 4. Bogdanienko J., Hoffer M., Poplawski W. *Innowacyjność przedsiębiorstw*, Wydawnictwo UMK, Toruń, 2004. Pp. 99–160. 5. Białoń L. [red], *Zarządzanie działalnością innowacyjną*, Placet, Warszawa, 2010. Pp. 231. 6. Prahalad C.K., Krishnan M.S. *New Age of Innovation*, Mc Graw Hill, 2008, p.15. 7. *Oslo Manual - proposed guidelines for collecting and interpreting technological innovation data*, OECD, Paris, 2005. 8. Bessant J., Pavitt K., Tidd J. *Managing Innovation – Integrating, Technological, Market and Organizational Change*, Wiley and Sons Ltd, Hoboken 2006, p.68. 9. Chan Kim W., Mauborgne R. *Blue Ocean Strategy. How to Create Uncontested Market Space and Competition Irrelevant*. Harvard Business School Press, 2005, p.3.7. 10. Boulton R., Libert B., Samek S. *Cracking the Value Code*, Arthur Andersen, New York, 2000, p. 153.

УДК 658

І. Біяньська

Шльонський технічний університет, Республіка Польща

ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

© Біяньська І., 2010

Подано характеристики моделей інвестиційної оцінки, які застосовуються з метою оцінювання економічної ефективності інноваційних проектів та для аналізу ризику при їх реалізації. Вказано основні детермінанти оцінки характеристик інноваційних проектів і проблем ухвалення рішень.

Ключові слова: модель, оцінка, економічна ефективність, ризик, детермінанти.

The article provides for characteristics of investment evaluation models, which are applied for the purpose of evaluating economic efficiency of innovation projects, as well as for analysis of risk in their realization. Basic selection determinants have been indicated with regard to characteristics of particular innovation projects and decision making issues.

Key words: models, evaluation, economic efficiency, risk, determinants.

Постановка проблеми

В умовах сучасної економіки реалізація інноваційних проектів уможливує існування і розвиток компаній, тому що такі проекти збільшують привабливість продукції і послуг і, отже, визначають позицію компанії. Відтоді, як реалізація інноваційних проектів невід'ємно пов'язується з капітальними витратами, один з головних елементів управління інноваційним проектом – оцінка економічної ефективності таких витрат. Така оцінка повинна відповісти на два важливі запитання:

1. Чи виконання інноваційного проекту і відповідні капітальні витрати є економічно виправданими?
2. Який з варіантів проекту характеризується найвищою економічною ефективністю?

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Оцінити ефективність інноваційного проекту можна на підставі формул, наведених у літературі, з яких основними є інвестиційні моделі ефективності, моделі аналізу ризику, ситуаційні моделі, а також моделі оптимізованої ефективності. Класифікація моделей і їх характеристики подаються згідно з [1]. Такі моделі уможливають оцінку майбутньої ефективності інноваційних проектів і результати, отримані за допомогою цих моделей, становлять основу для розроблення нових проектних рішень. На практиці це означає, що проекти нових рішень (якщо потрібно) повинні бути перевірені у напрямі до підвищення їхньої ефективності.

Постановка цілей

Серед моделей, наведених в літературі, які є придатними для оцінки проектної ефективності, є інвестиційні моделі і моделі аналізу ризику. Метою цієї статті є представлення та інтерпретація моделей, які

найчастіше використовуються для оцінки інвестиційних проектів. Щодо цих моделей будуть подані детермінанти, які дають змогу оцінити ефективність прийнятих рішень.

Виклад основного матеріалу

Існують численні методи для оцінки економічної ефективності та аналізу ризику, які можна використати стосовно інноваційних проектів. Ці методи класифікуються за багатьма критеріями, серед яких такі: детерміновані моделі, імовірнісні моделі, статичні моделі, динамічні моделі за фактором часу, за параметрами результату (відсотки, грошові одиниці, безрозмірні параметри, період часу, параметри ризику). Класифікація основних моделей для оцінки економічної ефективності і аналізу ризику подана в табл. 1.

Таблиця 1

Основні моделі оцінки економічної ефективності та аналізу ризику

Тип моделі	Тип економічних значень	Назва моделі, співвідношення економічної ефективності	Параметри результату	
Детермінована модель	Номінальні значення	RK , індекс витрат	Грошові одиниці	
		RZ , норма доходу		
		WZD , дохід перед знеціненням/додаткові ангажовані активи		
		WZP , дохід після знецінення/додаткові ангажовані активи		
		WZA , дохід після знецінення і оподаткування/додаткові ангажовані активи		
		RR , співвідношення продуктивності		%
		ARR , середній коефіцієнт окупності		
		OZ , період повернення інвестованого капіталу	Часові параметри	
	Реальні значення	NPV , net present value	Грошові одиниці	
		NPVR , net present value ratio	Безрозмірні параметри	
		PI , індекс прибутковості		
		IRR , internal rate of return	%	
		MIRR , modified internal rate of return		
		Baldwin's ratio (співвідношення Болдуїна)		
		DP , rate of return period	Часові параметри	
Імовірнісна модель		CEA cost efficiency analysis of "certain equivalent"	Грошові одиниці	
		Sensitivity analysis	Грошові одиниці/%	
		Scenario analysis	Міри ризику	
		Monte Carlo Method		

Джерело: власна розробка на підставі [1–5]

До детермінованих моделей належать:

- серед статичних моделей, які беруть до уваги номінальні значення і оснований на вибраних елементах рахунку доходу і витрат протягом певного періоду функціонування проекту (найчастіше один рік):
  - моделі “cost account” (RK) і “profit account” (RZ), які визначають економічну ефективність у грошових одиницях;
  - модель “return on investment” (ROI), яка визначає економічну ефективність у відсотках;
- серед динамічних моделей, які беруть до уваги реальні (дисконтовані) значення і ґрунтуються на елементах рахунку доходу і витрат упродовж усього періоду оцінювання (підготовка, реалізація і функціонування проекту):
  - моделі “net present value” (NPV), яка визначає економічну ефективність у грошових одиницях, і “net present value rate” (NPVR), яка визначає економічну ефективність в безрозмірних параметрах;
  - модель “internal rate of return” (IRR), яка визначає економічну ефективність у відсотках, а також внутрішня норма дохідності;
  - метод “rate of return period” (DP), який визначає економічну ефективність у часових параметрах.

Треба підкреслити те, що імовірнісні моделі, які беруть до уваги час і ризик, краще відображають характер інноваційних проектів. У групі моделей оцінки, поданих в табл. 1, найчастіше використовуються аналіз чутливості та аналіз сценарію.

Детерміновані моделі, які враховують номінальні значення (на підставі [1; 2; 6])

Cost account (RK) (рахунок витрат) уможливує оцінювання економічної ефективності проекту на основі порівняння часткових (поточних і нових) рішень, що характеризуються ідентичними користями (доходом), але є диференційованими за витратами. Повні витрати – це сума “інвестицій” і “операційних” витрат за певний проміжок часу (найчастіше один рік):

$$K = K_i + K_o,$$

де

$$K_i = A + Z; A = \frac{N - R}{n}, Z_k = \frac{N + R}{2} \cdot i,$$

де K – повні витрати; K_i – інвестиційні витрати; A – знецінення; Z_k – функціональний дохід; N – капітальні витрати; R – залишкове значення; n – строк використання капітальних вкладень; i – норма функціонального доходу; K_o – операційні витрати, наприклад, витрати на матеріали, витрати на електрику, витрати обслуговування на машини і пристрої, витрати на орендний договір, витрати на оренду тощо.

Припускаючи, що оцінюються як мінімум два рішення (наприклад, поточне рішення і нове рішення – інновація, або два варіанти інноваційного проекту), то повинен бути реалізований проект з нижчими повними витратами (критерій мінімізації витрат).

Profit account (RZ) (рахунок доходу) уможливує оцінювання економічної ефективності проекту, яке основане на порівнянні часткових (поточних і нових) рішень, які диференціюються щодо витрат і доходів. Прибуток необхідно розуміти як різницю між доходом і витратами за одиницю часу (найчастіше один рік):

$$Z = E - K,$$

де

$$E = C \cdot P; K = K_i + K_o,$$

де Z – прибуток; E – дохід; C – ціна одиниці продукції; P – обсяг продажу; K – витрати.

Щодо одиничного проекту має виконуватися умова: $Z > 0$. Під час порівняння проектних рішень пріоритет має проект з вищим рівнем доходу (критерій максимізації доходу).

Profitability account (RR) (рахунок прибутковості) уможливує оцінювання економічної ефективності проекту, яке базується на такій моделі:

$$ROI = \frac{Z}{KAP} \cdot 100\%,$$

де ROI – показник прибутковості; Z – середній дохід за одиницю часу; KAP – середній капітал, використовуваний за одиницю часу.

Значення середнього капіталу, використовуваного за одиницю часу, обчислюється за такою формулою:

а) з прямолінійним знеціненням:

$$KAP = (N - R) \frac{n + 1}{2n} + R,$$

б) із повним знеціненням капіталу:

$$KAP = N,$$

в) з безперервним і рівним знеціненням:

$$KAP = \frac{1}{2}(N + R),$$

Серед порівнюваних проектів найкориснішим повинен бути з найвищим співвідношенням ROI (критерій максимізованої прибутковості).

Модель net present value (NPV) уможливує визначення поточної вартості потоків готівки і витрат, пов'язаних з оцінюваним проектом. NPV – сума грошових потоків, дисконтованих і реалізованих протягом усього розрахункового періоду:

$$NPV = NCF_0 + (NCF_1 \cdot a_1) + (NCF_2 \cdot a_2) + \dots + NCF_n \cdot a_n,$$

де NPV – чиста теперішня вартість; NCF_t – грошові потоки за подальші роки періоду обчислення; a_t – коефіцієнт дисконтування; $t = 0, 1, \dots, n$ – тривалість життя проекту (в роках).

Для обчислення NPV потрібні такі дані: часовий горизонт (період обчислення), прогнози грошових потоків і рівень облікового відсотка.

Визначення періоду обчислення з метою оцінки економічної ефективності передбачає визначення часу, необхідного для підготовки, реалізації, функціонування і можливої ліквідації проекту. Визначення часу, необхідного для підготовки і реалізації, зазвичай основане на графіку проекту. У випадку простих проектів з обмеженим масштабом може бути використаний графік Гантта, який ділить проекти на окремі дії і визначає час, необхідний для них. У випадку складних проектів, які містять декілька пов'язаних між собою і

послідовних завдань, кращим способом є використання методів Critical Path Method (CPM) і PERT для планування і реалізації проектів. На практиці важче визначити час функціонування проекту, ніж час, необхідний для його підготовки. Ця проблема може бути вирішена через визначення “тривалості життя” найголовнішого елемента основних засобів. Треба підкреслити, що кінець періоду обчислення не стане фактичним закриттям проекту.

Визначення NPV вимагає визначення net cash flows (NCF). Вони відображають різницю між надходженнями і витратами грошових коштів, здійсненими в межах проекту протягом окремих субперіодів (наприклад, року реалізації) часового горизонту. Основною умовою для надійності результатів аналізу та оцінювання економічної ефективності є визначення всіх елементів надходжень і витрат, а також оцінка їх значення за окремі роки періоду обчислення.

Визначення NPV вимагає також визначення дисконтного відсотка (i). Це – еквівалент дозволеної норми доходу, нижче за яку зобов'язання у цьому проекті вже не є фінансово виправданими. Найчастіше його рівень визначають, опираючись на вартості капіталу, що фінансує проект. Дисконтний відсоток – основа для обчислення так званого коефіцієнта дисконтування, який відображає відносне зменшення вартості готівки протягом періоду обчислення: $a_t = (1+i)^t$.

Для оцінювання економічної ефективності, що ґрунтується на моделі NPV, схвалення єдиного проекту виражає така нерівність: $NPV > 0$. Аналізуючи декілька оцінюваних проектів, найкориснішим визнають той, що має найвище NPV (критерій максимізації NPV). Визначення найвигіднішого проекту стає важчим, якщо оцінені проекти вимагають різних капітальних витрат (щодо вартості та змін в часі). У такому разі співвідношення чистої теперішньої вартості доведеться взяти до уваги. Це співвідношення розглядає відношення NPV та індекс поточної вартості (PVI):

$$NPVR = \frac{NPV}{PVI} .$$

Максимальний NPVR повинен бути основою для відбору найприбутковішого проекту.

Internal rate of return (IRR) (внутрішній коефіцієнт окупності) – процентна норма з чистою теперішньою вартістю, прирівняною до нуля ($NPV = 0$). IRR вказує безпосередньо норму прибутковості проекту, і це обчислюється за формулою прямолінійної інтерполяції:

$$IRR = i_1 + \frac{NPV_1 + (i_2 - i_1) \cdot NPV_2}{NPV_1 + |NPV_2|} ,$$

де i_1 – рівень дисконтного відсотка з $NPV > 0$; i_2 – рівень дисконтного відсотка з $NPV < 0$; NPV_1 – рівень NPV, розрахований на базі i_1 ; NPV_2 – рівень NPV, розрахований на базі i_2 .

Проект є фінансово виправданим, якщо IRR вищий, ніж дозволена норма, що була найнижчим коефіцієнтом окупності, прийнятої інвестором: $IRR > i$. Вибираючи найкращий проект з кількох оцінюваних, варто вибрати той, для якого IRR є максимальним.

Rate of return period (DP) (норма періоду повернення) відображає час, за який надходження компенсують витрати

$$DP = x \cdot \frac{|-NCF_t \cdot a_t|}{NCF_t \cdot a_t + |-NCF_t \cdot a_t|} \cdot 365 ,$$

де DP – норма періоду повернення; x – кількість років, упродовж яких накопичені дисконтовані грошові потоки досягають негативного значення; $-NCF_t \cdot a_t$ – останнє негативне значення накопичених дисконтованих грошові потоки; $NCF_t \cdot a_t$ – перше позитивне значення накопичених дисконтованих грошових потоків.

Оцінений проект є фінансово обґрунтованим, якщо норма періоду повернення є нижчою (або рівною), ніж мінімум потрібного періоду, визначений інвестором.

Імовірнісні моделі [на підставі 1; 3]

Оцінюючи економічну ефективність інноваційних проектів, треба також вказати вплив основних чинників ризику на цю економічну ефективність. З цією метою здійснюється **аналіз чутливості**, який орієнтується на дослідження того, як зміни в часткових елементах впливають на оцінювання економічної ефективності проекту. Здебільшого дослідження охоплює NPV або IRR із змінами у таких чинниках: ціна, об'єм виробництва (обсяг продажу), витрати виробництва, капітальні витрати, дисконтний відсоток та інші чинники, характерні для інноваційних проектів. Результати, отримані від аналізу чутливості, повинні відповісти на питання: наскільки результат економічної ефективності змінюватиметься для аналізованого інноваційного проекту в результаті передбачуваних змін в часткових факторах ризику? На основі такої інформації можна ідентифікувати чинники, які є критичними для економічної ефективності проекту. Крім аналізу чутливості, також важливим є детально розробити і проаналізувати сценарії підготовки і функціонування інноваційного проекту.

Аналіз сценарію забезпечує важливу інформацію про ризик, пов'язаний з реалізацією інноваційного проекту. Такий аналіз передбачає визначення умов (найвірогіднішої, оптимістичної і песимістичної) для підготовки і функціонування проекту і оцінки його економічної ефективності в таких умовах. Зокрема, перша стадія забезпечує визначення декількох можливих значень грошових потоків, пов'язаних з інноваційним проектом, у кожному році періоду обчислення, а також їх вірогідності. На підставі цього розраховують такі показники:

1) математичне очікування грошових потоків готівки в кожному році функціонування проекту:

$$E_t = \sum_{j=1}^u D_{tj} \cdot P_{tj},$$

де E_t – математичне очікування грошових потоків у році t ; D_{tj} – величина j -го грошового потоку в році t ; P_{tj} – вірогідність j -ї величини грошового потоку в році t ; $j=1, 2, \dots, u$ – кількість проаналізованих величин грошового потоку; t – черговий рік функціонування інноваційного проекту;

2) очікувана чиста теперішня вартість проекту:

$$E_{NPV} = \sum_{t=1}^n \frac{E_t}{(1+i)^t},$$

де E_{NPV} – очікувана чиста теперішня вартість інвестиційного проекту; i – дисконтний відсоток;

3) варіація грошових потоків за чергові роки функціонування проекту:

$$\sigma_t^2 = (D_{tj} - E_t)^2 \cdot P_{tj};$$

4) середнє квадратичне відхилення в чистій теперішній вартості проекту:

$$\sigma_{NPV} = \sqrt{\sum_{t=1}^n \frac{\sigma_t^2}{(1+i)^{2t}}};$$

5) коефіцієнт варіації чистої теперішньої вартості:

$$CV_{NPV} = \frac{\sigma_{NPV}}{E_{NPV}}.$$

Інвестиційний проект фінансово виправданий, якщо очікуваний NPV більший за нуль і в екстремальному випадку дорівнює нулю: $E_{NPV} \geq 0$. Масштаб ризику, пов'язаного з проектом, відображає рівень середнього квадратичного відхилення NPV і коефіцієнта варіації, обчислений на підставі цього. Чим вищими є рівні середнього квадратичного відхилення NPV і коефіцієнта варіації, тим вищим є ризик, пов'язаний з реалізацією проекту. У разі порівняння декількох проектів може трапитися так, що вищий очікуваний NPV супроводжується більшим середнім квадратичним відхиленням ($E_{NPV,A} > E_{NPV,B}$; $\sigma_{NPV,A} > \sigma_{NPV,B}$), у такому разі потрібно вибрати проект, що характеризується нижчим коефіцієнтом варіації.

Висновки

Різноманітність ситуацій ухвалення рішень і різні варіанти інноваційних проектів приводять до того, що важко вибрати модель оцінки, яка відповідає характеру інноваційного проекту і ситуації ухвалення рішення. В процесі цього вибору потрібно взяти до уваги характеристики моделей оцінки економічної ефективності відповідно до таких характеристик проекту:

- тип і характеристики проекту;
- контекст (масштаб) проекту;
- капітальні витрати;
- джерела фінансування проекту;
- умови для реалізації і функціонування проекту (макроекономічні, наприклад, економічний спад, мікроекономічні, наприклад, конкуренція);
- період реалізації проекту, а також відтермінування ефектів відносно витрат;
- змінність економічних вигод у часі;
- вимоги і завдання об'єктів, що фінансують проект (інвесторів).

На думку багатьох експертів [1, 3, 8], динамічні моделі визнаються кращими моделями оцінки економічної ефективності, зокрема NPV і IRR. Їх частіше використовують для оцінки проектів, які характеризує тривала реалізація і функціонування і які вимагають порівняно високих капітальних витрат. Ці моделі оцінюються як найточніші, тому що вони враховують всі приведені (за допомогою дисконтного відсотка) грошові притоки і відтоки протягом усього періоду обчислення. Важливо підкреслити, що ці надходження і витрати оцінюються на підставі детального дослідження, пов'язаного з поточними і майбутніми умовами щодо реалізації і функціонування проекту. Якщо розрахунковий період є досить значним, то оцінювання стає складнішим у зв'язку з непередбачуваними умовами функціонування проекту. У таких випадках важливість аналізу сценарію зростає, оскільки він інформує про ризик, пов'язаний з реалізацією інвестиційного проекту.

У разі оцінки простих проектів з обмеженим масштабом, які характеризуються короткостроковим періодом реалізації і функціонування і потребують порівняно низьких капітальних витрат, достатньо використовувати статичні моделі, які характеризує простота методу оцінки. Залежно від проектних характеристик можна застосовувати RK, RZ або ROI. Статичні моделі можна використати також у “великих” проектах (які оцінюються згідно з динамічними моделями) як інструмент, що зосереджує увагу на економічно найкорисніших елементах таких проектів (наприклад, машини або технічні пристрої, що становлять тільки одиничний елемент проекту).

Вибір моделі оцінки може також залежати від вимог інвестора, який фінансує проект. Наприклад, оцінка повинна бути основана на моделі DP або моделі MIRR – якщо інвестор має намір повторно інвестувати використовуваний капітал.

Перспективи подальших досліджень

Підкреслимо, що вибір моделі оцінки економічної ефективності залежить переважно від характеристик інноваційного проекту і щоразу вимагає індивідуального підходу і розгляду певної моделі оцінювання, яка використовується для оцінки проекту. Цей напрям можна вважати перспективним для подальших досліджень як в теоретичному, так і у практичному аспектах.

1. Nahotko S. *Efficiency and risk in innovation processes*. Oficyna Wydawnicza Ośrodka Postępu Organizacyjnego sp. z o.o., Bydgoszcz 1996. 2. Czechowski L., Dziworska K., Gostowska-Drzewicka T., Górczyńska A., Ostrowska E. *Investment Projects. Financing. Evaluation methods and procedures*. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 1999. 3. Sierpińska M., Jachna T. *Evaluation of enterprise subject to international financial standards*. PWN, Warszawa 2004. 4. Martan L. *Investment project economic efficiency calculation (class I – static methods)*, Nowator nr 20/1992 5. Siegiel J.G., Shim J.K., Hartmann S.W. *Finance Manual*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995. 6. Kurek W. (red.), *Economic efficiency calculation in company management*. UMCS, Lublin 1998. 7. Skov N.A. *Finances and Management. American proposals for Polish private companies*. International School of Management, Warszawa 1991.

УДК 657 (057.8)

О.С. Бондаренко

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ЗАРУБІЖНІЙ ТА ВІТЧИЗНЯНІЙ ПРАКТИЦІ

© Бондаренко О.С., 2010

Виконано порівняльний аналіз вітчизняних і зарубіжних підходів до регулювання бухгалтерського обліку, узагальнено сучасні системи організації обліку та наведено їхні визначальні риси, обґрунтовано недоліки організації бухгалтерського обліку в Україні.

Ключові слова: рівні регулювання бухгалтерського обліку, системи організації бухгалтерського обліку, зарубіжний і вітчизняний досвід.

A comparative analysis of domestic and international approaches to accounting regulation is performed, the modern system of accounting is summarized their defining features are presented and deficiencies of accounting in Ukraine are substantiated in this paper.

Keywords: levels of accounting regulation, systems of accounting organization, foreign and domestic experience.

Постановка проблеми

Сучасний розвиток світової економіки характеризується поглибленням економічних зв'язків між країнами та поширеністю досвіду передових. Значною мірою це стосується механізмів управління вітчизняними підприємствами, що мають базуватися на адаптованих до ринкових умов господарювання принципах, методах, важелях. Одним з основних напрямів, що вимагає найбільшого пристосування до зарубіжної практики, є бухгалтерський облік. Це зумовлено залученням до капіталів вітчизняних підприємств іноземних інвесторів, що посилюють вимоги до якості інформації, яка формується за результатами ведення бухгалтерського обліку. У зв'язку з цим дослідження дієвих підходів до організації бухгалтерського обліку в зарубіжній практиці, а також упровадження новітніх методів регулювання, оцінки, подання інформації та складання фінансової звітності на вітчизняних підприємствах є актуальним на сучасному етапі.